

Sygn. akt. I C 323/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 czerwca 2023 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni - I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: asesor sądowy Mateusz Berent

Protokolant: Katarzyna Pietkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 1 czerwca 2023 r. w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa L. W.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda L. W. kwotę 56.800 zł (pięćdziesiąt sześć tysięcy osiemset złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 5 marca 2021 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda L. W. kwotę 3450,20 zł (trzy tysiące czterysta pięćdziesiąt złotych dwadzieścia groszy) tytułem kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

IV. nakazuje pobrać od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 2040 zł (dwa tysiące czterdzieści złotych) tytułem części opłaty, od której zwolniony był powód;

V. nakazuje pobrać od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 6,98 zł (sześć złotych dziewięćdziesiąt osiem groszy) tytułem wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

Sygn. akt I C 323/21

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 1 czerwca 2023 r.

I.

(żądanie i podstawa faktyczna pozwu)

1. Powód L. W. wystąpił przeciwko (...) Spółce Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W. z powództwem o zapłatę kwoty 71.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 5 marca 2021 roku do dnia zapłaty, żądając zwrotu kosztów procesu.

2. W uzasadnieniu pozwu podniósł, że w dniu 7 lipca 2020 roku w G. sprzed posesji należącej do syna powoda M. W. w G. przy ul. (...) skradziono samochód marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) stanowiący własność powoda.

3. Pojazd był objęty ubezpieczeniem mienia (tzw. autocasco), którego ochrona rozciągała się m.in. na szkody z tytułu kradzieży. W ostatnim czasie pojazd użytkował syn powoda, gdyż powód nie mógł już prowadzić pojazdu z uwagi na swój wiek i brak pozytywnych wyników zdrowotnych wymaganych dla kierujących pojazdami. O fakcie kradzieży zawiadomiono organy ścigania, lecz postanowieniem z dnia 16 grudnia 2020 r. prokurator Prokuratury Rejonowej w Gdyni wydał postanowienie o umorzeniu dochodzenia z powodu niewykrycia sprawcy. Pozwany natomiast odmówił wypłacenia odszkodowania, wynajdując różnego rodzaju przeszkody formalne m.in. stawiając zarzut wadliwej umowy sprzedaży pojazdu. Powód zwrócił uwagę, że prokurator umorzył także postępowanie w sprawie czynu polegającego na podrobieniu umowy sprzedaży pojazdu z dnia 7 maja 2019 roku z uwagi na brak danych dostatecznie uzasadniających popełnienie przestępstwa. Mimo wezwania do zapłaty w dniu 1 lutego 2021 roku, pozwany podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko o odmowie wypłacenia odszkodowania. Powód domaga się odsetek od dnia następnego po dniu odmowy wypłaty odszkodowania pismem z dnia 4 marca 2021 roku.

(pozew, k. 3-5)

II.

(stanowisko pozwanej)

4. Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i wnosząc o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu.

5. Pozwana zaprzeczyła, by pojazd V. (...) o nr rejestracyjnym (...) był objęty umową autocasco zawartą z pozwaną, a także, by wartość tego pojazdu w dniu kradzieży wynosiła 71.000 zł. Pozwana ustaliła, że pojazd V. (...) o nr VIN (...) był przedmiotem aukcji powypadkowej na terenie Niemiec w dniach 23 lutego - 8 marca 2016 roku. Z analizy dokumentów z aukcji wynika, że pojazd ten uległ uszkodzeniu w stopniu uniemożliwiającym dokonanie jego naprawy, bez jednoczesnej wymiany całej karoserii na nową o innym nr VIN.

6. W związku z tym pozwana podniosła, że skradziony pojazd nie mógł być pojazdem o ww. numerze nadwozia, objętym umową ubezpieczenia autocasco. Z tego względu pozwana uchyliła się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu, wskazując, że umowa ubezpieczenia AC jest nieważna. Zdaniem pozwanej, błąd był istotny, gdyż żaden ubezpieczyciel nie ubezpieczyłby samochodu z przebitym VIN, gdyż w takim przypadku istniałyby dwa samochody o tym samym VIN i nie wiadomo byłoby którego pojazdu umowa dotyczy. Pozwana podniosła, że przedstawiony przez powoda pojazd był innym pojazdem z podrobionym numerem nadwozia, wykorzystanym z innego samochodu. Ponadto, w ocenie ubezpieczyciela, powód nigdy nie nabył skutecznie pojazdu V. (...) na podstawie art. 169 k.c. Pozwana zwróciła uwagę, że powód zakupił ww. pojazd za ponad 60.000 zł, a więc równowartość 100 miesięcznych oszczędności. Wcześniej zaś poruszał się autami starszymi. Zakup pojazdu z przebitym VIN, próba ubezpieczenia go i kradzież po niespełna dwóch miesiącach budzą podejrzenia co do rzeczywistych zamiarów powoda. Pojazd zakupiono na giełdzie samochodowej, gdzie ryzyko zakupu przebitego pojazdu jest wysokie. Zakupem zajmował się syn powoda, który prowadzi działalność transportową i wypożyczalnię aut. Osoba z takim doświadczeniem powinna sprawdzić legalność nabytego pojazdu. W związku z powyższym – zdaniem ubezpieczyciela – powodowi należy przypisać działanie w złej wierze.

(odpowieź na pozew, k. 36-39)

III.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

7. W 2019 roku powód L. W. podjął decyzję o zakupie samochodu dla własnych potrzeb. W tym celu w towarzystwie syna M. W. udał się na giełdy samochodowe w P. i C..

8. Na giełdzie w C. powód wypatrzył samochód marki V., który mu się spodobał. Samochód ten wcześniej został jednak sprzedany. Przedstawiciel przedsiębiorstwa zajmującego się sprzedażą aut jednak zaproponował powodowi, że w ciągu tygodnia sprowadzi dla niego taki sam pojazd z Niemiec.

9. Po tygodniu powód i jego syn spotkali się na giełdzie ze pracownikiem sprzedawcy. Powodowi i M. W. przedstawiono pełną dokumentację dotyczącą pojazdu. Powód i jego syn sprawdzili numery nadwozia, które były zgodne z numerami wskazanymi w dokumentach. Na szybach pojazdu były oryginalne znaki producenta. Po jeździe próbnej powód zdecydował o zakupie pojazdu. W dniu 7 maja 2019 r. doszło do zawarcia umowy sprzedaży.

(dowód: zeznania świadka M. W., płyta CD k. 94)

10. W dniu 13 maja 2019 roku samochód został poddany badaniu technicznemu w P.. W badaniu uczestniczył M. W. oraz osoba, która sprowadziła pojazd z Niemiec. W trakcie badania sprawdzono m.in. numer nadwozia, drzwi, wklejki, dokonano pomiarów szerokości osi. W dniu 14 maja 2019 roku pojazd został po raz pierwszy zarejestrowany w Polsce. W dniu 8 maja 2020 roku pojazd ten został poddany kolejnemu okresowemu badaniu technicznego z wynikiem pozytywnym.

(dowód: raport historii pojazdu, k. 52-53, zeznania świadka M. W., płyta CD k. 204)

11. Zakupiony przez powoda samochód marki V. (...) był koloru złoty metalik, miał jasną tapicerkę, automatyczną skrzynię biegów i nie posiadał haka holowniczego.

(dowód: zeznania świadka M. W., płyta CD k. 204)

12. Po zakupie powód zawarł z pozwaną umowę ubezpieczenia autocasco.

13. Umowa została zawarta za pośrednictwem agentki ubezpieczeniowej A. N..

14. Przed zawarciem umowy powód przesłał agentce kopię umowy sprzedaży, kopię dowodu rejestracyjnego, a także zdjęcia samochodu wykonane w stacji diagnostycznej.

15. Agentka zweryfikowała VIN pojazdu, nie kierowała żadnych pytań do klienta w celu pozyskania dodatkowych informacji na temat pojazdu. Suma ubezpieczenia została określona na podstawie wyceny wykonanej przez rzeczoznawcę.

(dowód: zeznania świadka M. W., płyta CD k. 94, zeznania świadka A. N., płyta CD k. 204)

16. Przedmiotowy pojazd był użytkowany przez syna powoda – M. W., który woził nim powoda i jego żonę na terenie T. i na działkę do miejscowości T.. W trakcie użytkowania pojazd uczestniczył w kolizji drogowej, na skutek której uszkodzeniu uległy lewe drzwi. Przedmiotowa szkoda została naprawiona.

(dowód: zeznania świadka M. W., płyta CD k. 94 i 204, przesłuchanie powoda L. W., płyta CD k. 94)

17. W dniu 11 maja 2020 roku za pośrednictwem agentki ubezpieczeniowej A. N. powód zawarł z pozwaną kolejną umowę ubezpieczenia AC w wariantcie partnerskim (w ramach kontynuacji) na okres od 14 maja 2020 r. do 13 maja 2021 r. na sumę 71.000 zł brutto ustaloną na podstawie (...)E.. Składka wynosiła 2.747 zł. Jako przedmiot ubezpieczenia wskazano samochód V. (...) - CR MR'16 (...) D. o nr rejestracyjnym (...) i nr VIN (...).

(dowód: polisa ubezpieczeniowa nr (...), k. 6-7)

18. Zgodnie z § 5 pkt 1 lit. a Ogólnych Warunków Ubezpieczeń Komunikacyjnych Pakiet (...) + zatwierdzonych uchwałą Zarządu pozwanego nr 04/25/06/2019 z dnia 25 czerwca 2019 r. (dalej jako: OWU) przedmiotem ubezpieczenia w autocasco jest pojazd, którego okres eksploatacji nie przekroczył 15 lat wraz z wyposażeniem pojazdu określonym w

umowie ubezpieczenia zarejestrowany w RP zgodnie z przepisami ustawy prawo o ruchu drogowym, chyba że zgodnie z przepisami tej ustawy pojazd nie podlega rejestracji.

19. Wedle §16 ust. 1 ubezpieczenie autocasco obejmowało m.in. szkody polegające na utracie pojazdu. W myśl §4 pkt 21 kradzież to zabranie mienia w celu jego przywłaszczenia przez osobę niebędącą osobą uprawnioną do korzystania z tego mienia. Z kolei, wedle §4 pkt 66 szkoda kradzieżowa to kradzież pojazdu, jego części lub wyposażenia lub uszkodzenie pojazdu w następstwie jego zabrania w celu krótkotrwałego użycia, kradzieży pojazdu, jego części lub wyposażenia.

20. Wedle §4 pkt 62 suma ubezpieczenia w autocasco powinna odpowiadać wartości pojazdu w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia. W myśl §25 w razie kradzieży pojazdu InterRisk określa odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu w dniu kradzieży z uwzględnieniem warunków umowy ubezpieczenia.

21. Zgodnie z §20 określona w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości pojazdu w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia z uwzględnieniem podatku VAT. Wedle §4 pkt 89 wartością pojazdu jest wartość ustalona przez InterRisk na podstawie notowań rynkowych cen pojazdu lub – w ich braku – metodą wyceny indywidualnej, z uwzględnieniem: danej marki, modelu i typu, pochodzenia, roku produkcji, daty pierwszej rejestracji, wyposażenia, przebiegu, stanu technicznego i charakteru eksploatacji; notowania rynkowe będące podstawą do ustalenia wartości pojazdu określone są w katalogach (informatorych) (...)Ekspert, E. lub DAT. W ubezpieczeniu autocasco w przypadku opcji stała suma ubezpieczenia wartość pojazdu nie ulega zmianie w całym okresie ubezpieczenia.

22. Wedle §8 ust. 3 InterRisk może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od udokumentowania danych podanych przez ubezpieczającego. Stosownie do ust. 9 InterRisk potwierdza zawarcie umowy dokumentem ubezpieczenia. W myśl §11 odpowiedzialność InterRisk rozpoczyna się od dnia wskazanego w umowie jako początek okresu ubezpieczenia.

23. Wedle OWU wypłata odszkodowania następuje do rąk ubezpieczonego (§ 98 ust. 1), którym jest właściciel pojazdu (§ 4 pkt 77 pkt a OWU) w terminie 30 dni od daty zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym (§ 98 ust. 3 OWU).

(dowód: Ogólne Warunki Ubezpieczeń Komunikacyjnych Pakiet (...) + zatwierdzonych uchwałą Zarządu pozwanego nr 04/25/06/2019 z dnia 25 czerwca 2019r., k. 43-50)

24. W dniu 6 lipca 2020 roku M. W. zaparkował ww. samochód przy posesji przy ul. (...) w G..

25. W nocy z 6 na 7 lipca 2020 r. doszło do kradzieży ww. pojazdu.

(dowód: protokół przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie i przesłuchania w charakterze świadka osoby zawiadamiającej, k. 112-118)

26. W dniu 7 lipca 2020 r. M. W. zgłosił kradzież pojazdu na Policji.

(fakt bezsporny)

27. Postanowieniem z dnia 16 grudnia 2020 roku wydanym w sprawie PR 2 Ds. (...).2020 prokurator Prokuratury Rejonowej w Gdyni umorzył dochodzenie w sprawie zaboru w dniu 6/7 lipca 2020r. w G. w celu przywłaszczenia pojazdu marki V. (...) o nr rejestracyjnym (...) nr VIN (...) o nieustalonej wartości nie większej niż 12.600 euro, uprzednio przełamując zabezpieczenia w postaci immobilizera oraz centralnego zamka wraz z znajdującym się ww. mieniem w postaci kluczy do przyczepy kempingowej, pilota do bramy wjazdowej, obuwia, kluczy samochodowych, lewarka, koła zapasowego, karty dla osób niepełnosprawnych, działając na szkodę L. W., tj. o czyn z art. 279 §1 k.k. w zb. z art. 276 k.k. w zw. z art. 11 §2 k.k. wobec niewykrycia sprawcy przestępstwa (art. 322 §1 k.p.k.), a także umorzył dochodzenie w sprawie podrobienia w dniu 7 maja 2019 roku w C. dokumentu w postaci umowy sprzedaży pojazdu

marki V. (...), w celu użycia za autentyczny, tj. o czyn z art. 270 § 1 k.k. wobec stwierdzenia braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa (art. 17 §1 pkt 1 k.p.k.).

(dowód: postanowienie z dnia 16 grudnia 2020 roku, k. 8-9, postanowienie z dnia 21 stycznia 2021r., k. 10)

28. Powód zgłosił szkodę pozwanej.

29. Decyzją z dnia 7 grudnia 2020 roku pozwany odmówił wypłaty odszkodowania, wskazując, że na skutek wszczętego postępowania wyjaśniającego ustalono fakty podające w wątpliwość losowość zdarzenia związanego z rzekomą kradzieżą pojazdu, jego rzeczywistą wartość w chwili zawarcia ubezpieczenia oraz prawidłowość zawarcia umowy ubezpieczenia autocasco pojazdu.

30. Pismem z dnia 1 lutego 2021 roku pełnomocnik powoda wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 71.000 zł z tytułu odszkodowania z umowy ubezpieczenia AC w związku z kradzieżą pojazdu powoda w terminie 7 dni od otrzymania wezwania.

31. Pismem z dnia 4 marca 2021 roku pozwany poinformował powoda, że nie znalazł podstaw do zmiany stanowiska.

(dowód: pismo pozwanego z dnia 7 grudnia 2020 r., k. 13, wezwanie do zapłaty z dnia 1 lutego 2021 r., k. 11-11v wraz z dowodem nadania, k. 12, pismo pozwanego z dnia 4 marca 2021 r., k. 14-15)

32. Pojazd marki V. (...) o nr VIN (...) uczestniczył w kolizji drogowej na terenie Niemiec. W okresie od 22 lutego do 8 marca 2016 roku pojazd ten był wystawiony na akcji jako pojazd powypadkowy.

(dowód: wydruk oferty z platformy A., k. 98-107)

33. Z uwagi na rozbieżności w wyposażeniu, odmienny kolor karoserii, różne skrzynie biegów, wyposażenie w hak holowniczy, różny przebieg istnieje duże prawdopodobieństwo, że skradziony pojazd marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) nie miał nr nadwozia (...) od chwili produkcji. Zgłoszony jako skradziony pojazd nie był pojazdem o numerze nadwozia (...). Skradziony pojazd i pojazd o nr (...) to nie był ten sam pojazd.

34. W skradzionym samochodzie dokonano zmiany w numerze nadwozia.

35. Wartość rynkowa pojazdu marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) na dzień kradzieży, tj. na dzień 7 lipca 2020 roku z uwzględnieniem postanowień umowy i OWU wynosiła 56.800 zł.

(dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu techniki motoryzacyjnej P. T., k. 130-155 wraz z pisemną opinią uzupełniającą, k. 216-223)

Sąd zważył co następuje:

IV.

36. Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, dowodu z zeznań świadków M. W. i A. N., dowodu z przesłuchania powoda, a także dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu techniki motoryzacyjnej.

(ocena dowodów)

37. Oceniając zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy Sąd nie dopatrył się żadnych podstaw do kwestionowania prawdziwości i wiarygodności wymienionych powyżej dowodów z dokumentów. Podkreślić bowiem należy, iż dowody w postaci orzeczeń wydanych w toku postępowania przygotowawczego prowadzonego przez prokuratora Prokuratury Rejonowej w Gdyni mają charakter dokumentów urzędowych i w związku z tym korzystają z domniemania autentyczności i domniemania zgodności z prawdą wyrażonych w nich oświadczeń, zaś w toku niniejszego postępowania żadna ze stron nie kwestionowała powyższych domniemań w trybie art. 252 k.p.c.

38. Ponadto, za w pełni wiarygodne i przydatne do rozstrzygnięcia sprawy Sąd uznał dowody z dokumentów prywatnych w postaci akt szkody czy też korespondencji stron. Podkreślić należy, iż wszystkie wymienione powyżej dokumenty zostały podpisane i żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności. Przedmiotowe dokumenty nie noszą również żadnych znamion podrobienia, przerobienia ani żadnej innej ingerencji. Nadto, żadna ze stron nie zaprzeczyła, iż osoby podpisane pod wyżej wskazanymi pismami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych.

39. Sąd dał również wiarę zeznaniom świadków i dowodowi z przesłuchania stron z ograniczeniem do powoda. Zdaniem Sądu zeznania wymienionych osób były szczere, niesprzeczne z innymi zebranymi w toku niniejszego postępowania dowodami, a także nie budziły żadnych wątpliwości w świetle zasad doświadczenia życiowego oraz zasad logicznego rozumowania. Jeśli chodzi o zeznania M. W. to są one konsekwentne i zbieżne z jego wcześniejszymi zeznaniami złożonymi w toku postępowania przygotowawczego prowadzonego przez prokuratora Prokuratury Rejonowej w Gdyni.

40. Nadto, ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie Sąd oparł na dowodzie z opinii biegłego sądowego z zakresu techniki motoryzacyjnej P. T.. Zdaniem Sądu opinia ta została sporządzona rzetelnie i fachowo, z uwzględnieniem całokształtu materiału dowodowego. Opinia ta została napisana w sposób jasny, zrozumiały, co pozwoliło Sądowi na prześledzenie toku myślowego biegłego. Przedstawione przez biegłego są kategorietyczne, dobrze uzasadnione i nie budzą żadnych zastrzeżeń w świetle wiedzy powszechnej, zasad logiki czy zasad doświadczenia życiowego. W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że opinia złożona przez biegłego P. T. jest kompletna i zupełna, a w konsekwencji stanowi wiarygodny dowód w niniejszej sprawie.

41. Z uwagi na konieczność ustalenia wartości pojazdu w chwili kradzieży Sąd z urzędu dopuścił dowód z uzupełniającej opinii biegłego w celu ustalenia ww. okoliczności, uznając, że oddalenie powództwa z uwagi na nieudowodnienie roszczenia co do wysokości wobec braku inicjatywy dowodowej strony powodowej, a to z uwagi na przyjęty przez nią pogląd co do zakresu roszczenia jej przysługującemu byłoby rażąco niesprawiedliwe. Prowadziłoby to bowiem do pozbawienia powoda ochrony prawnej wyłącznie z uwagi na błędne zrozumienie przez niego treści klauzul zawartych w OWU.

V.

(rozstrzygnięcie i podstawa prawna)

42. Powództwo zasługiwało w znacznej mierze na uwzględnienie.

43. W niniejszej sprawie powód L. W. domagał się od pozwanego (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W. zapłaty kwoty 71.000 zł tytułem odszkodowania z umowy ubezpieczenia AC, podnosząc, że w dniu 6/7 lipca 2020r. objęty tą umową samochód marki V. (...) o nr rejestracyjnym (...) nr VIN (...) został skradziony.

44. Podstawę prawną powództwa stanowił przepis art. 805 § 1 i 2 k.c. W myśl art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Z kolei zgodnie z art. 805 §2 pkt 1 k.c. świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie - przy ubezpieczeniu majątkowym - określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku.

(przedmiot ochrony ubezpieczeniowej)

45. Główna oś sporu w niniejszej sprawie koncentrowała się na kwestii przedmiotu ubezpieczenia.

46. Problem leżący u podstaw niniejszego sporu przypominał paradoks statku Tezeusza odnoszący się do tożsamości bytu. O ile problem statku Tezeusza zmierzał do ustalenia, czy zachowuje swoją tożsamość obiekt, w którym doszło do wymiany wszelkich jego części składowych na nowe, zwłaszcza w kontekście możliwości odtworzenia

pierwotnego przedmiotu za pomocą uprzednio usuniętych części wymienianych, tak główna oś sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do kwestii oznaczenia pojazdu, który był objęty ochroną ubezpieczeniową. Rozstrzygnięcie niniejszego sporu wymagało stwierdzenia czy był to pojazd, który pierwotnie nosił VIN (...) i uległ uszkodzeniu całkowitej na terytorium Republiki Federalnej Niemiec czy też był to pojazd zakupiony przez powoda, przedstawiony do ubezpieczenia i wreszcie utracony na skutek kradzieży z włamaniem, do której doszło w nocy z 6 na 7 lipca 2020 r.

47. Strona pozwana kwestionowała, by pojazd V. (...) o nr rejestracyjnym (...) był objęty umową autocasco zawartą przez strony w dniu 11 maja 2020 roku. Pozwany ubezpieczyciel wskazywał, że pojazd V. (...) oznaczony pierwotnie nr VIN (...) uległ uszkodzeniu na terenie Republiki Federalnej Niemiec w stopniu uniemożliwiającym dokonanie jego naprawy, bez jednoczesnej wymiany całej karoserii na nową o innym nr VIN.

48. W związku z tym pozwany twierdził, że skradziony pojazd nie mógł być pojazdem o wskazanym wyżej numerze nadwozia. W celu zweryfikowania powyższych twierdzeń ubezpieczyciela Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu techniki motoryzacyjnej. W przedstawionej opinii biegły P. T. wskazał, że pojazd noszący pierwotnie ww. VIN faktycznie uległ uszkodzeniu całkowitemu na terenie RFN, a koszt jego przywrócenia do stanu poprzedniego wynosiłby około 387.202 zł, a więc przekraczałby kilkukrotnie jego wartość. Nadto, biegły zwrócił uwagę na różnice w wyglądzie i wyposażeniu pojazdu, który brał udział w kolizji na terenie Niemiec oraz pojazdu skradzionego. Pojazd pierwotnie oznaczony ww. VIN był koloru uranowego (szarego), był wyposażony w manualną skrzynię biegów, hak holowniczy, a w marcu 2016 roku miał przebieg 17.750 km.

49. Pojazd powoda był koloru złoty metalik, był wyposażony w automatyczną skrzynię biegów, nie posiadał haka holowniczego, a w dacie pierwszej rejestracji w Polsce miał przebieg 161.036 km.

50. Zważywszy na powyższe biegły uznał, że skradziony pojazd marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) nie miał w chwili produkcji nadwozia oznaczonego VIN (...) i musiało dojść do wymontowania ww. VIN z innego pojazdu. Tym samym pojazd skradziony noszący VIN wskazany w umowie ubezpieczenia nie jest tożsamy z pojazdem, który pierwotnie nosił ten numer.

51. W ocenie Sądu, przedmiotem umowy ubezpieczenia był pojazd zakupiony przez powoda, skradziony, noszący VIN innego pojazdu.

52. Jak wynika z zeznań świadka M. W., przed nabyciem sprawdził on wszelkie dokumenty pojazdu, zaś po nabyciu przez przedmiotowego auta dopełnił on wszelkich niezbędnych, wymaganych prawem formalności w celu rejestracji pojazdu na terytorium RP. Przede wszystkim pojazd przed pierwszą rejestracją w Polsce przeszedł z wynikiem pozytywnym badania techniczne. Następnie, w oparciu o uzyskane zaświadczenie doszło do rejestracji pojazdu przez Prezydenta Miasta. Przed kradzieżą, pojazd ten jeszcze raz przeszedł pomyślnie przegląd techniczny.

53. Powód zatem uzyskał wszelkie niezbędne dokumenty pozwalające na jego rejestrację i dopuszczenie do ruchu drogowego na terenie RP, a co najważniejsze – wszystkie te dokumenty przedstawił wraz z samochodem agentowi ubezpieczeniowemu działającemu w imieniu pozwanego.

54. Z zeznań świadka A. N. wynika bowiem, że przed zawarciem umowy powód przesłał jej kopię umowy sprzedaży, kopię dowodu rejestracyjnego, a także zdjęcia samochodu wykonane w stacji diagnostycznej. Zważyć należy, iż zgodnie z §8 ust. 3 InterRisk mógł uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od udokumentowania danych podanych przez ubezpieczającego. Jednak w niniejszej sprawie agent działający w imieniu pozwanego towarzystwa ubezpieczeń nie kierował żadnych pytań do klienta w celu pozyskania dodatkowych informacji na temat pojazdu ani nie zażądał dodatkowych dokumentów. Mało tego ubezpieczyciel wystawił polisę ubezpieczeniową, a tym samym zgodnie z §8 ust. 9 potwierdził zawarcie umowy ubezpieczenia autocasco.

55. Wobec tego mimo że pozwany miał pełną możliwość zbadania pojazdu, zweryfikowania danych wskazanych w dowodzie rejestracyjnym, to zaniechał dokonania jakichkolwiek dodatkowych czynności, co oznacza, że w pełni godził się na to, aby przedstawiony mu pojazd stanowił przedmiot umowy ubezpieczenia. Zdaniem Sądu, fakt, że pojazd ten

nosił VIN pochodzący z innego samochodu pozostaje bez znaczenia, gdyż strony były zgodne co do tego, że umowa ma za przedmiot pojazd należący do powoda, a nie inny samochód. Wskazany przypadek można porównać z sytuacją, w której przy identyfikacji osoby fizycznej zawierającej umowę w formie pisemnej podany jest numer PESEL innej osoby, niezgodny ze stanem rzeczywistym. W takim przypadku w dalszym ciągu stroną umowy jest osoba fizyczna identyfikowana poprzez imię i nazwisko, która złożyła określone oświadczenie woli. Niedorzeczne byłoby twierdzenie, że osoba składająca oświadczenie woli podszywa się pod inną osobę fizyczną określoną przez numer PESEL wskazany w umowie. W konsekwencji, Sąd przyjął, że przedmiotem umowy był samochód marki V. (...) o nr rejestracyjnym (...).

(nabycie własności pojazdu przez powoda)

56. W ocenie Sądu powód skutecznie nabył własność tego pojazdu na podstawie art. 169 §1 k.c. Stosownie do brzmienia tego przepisu jeżeli osoba nieuprawniona do rozporządzania rzeczą ruchomą zbywa rzecz i wydaje ją nabywcy, nabywca uzyskuje własność z chwilą objęcia rzeczy w posiadanie, chyba że działa w złej wierze. Podkreślić należy, iż zgodnie z art. 7 k.c. jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary.

57. W niniejszej sprawie strona pozwana nie zdołała obalić powyższego domniemania. Przede wszystkim należy wskazać, że powód działający poprzez swojego syna M. W. dołożył wszelkiej staranności przy identyfikacji pojazdu, otrzymał odpowiednie dokumenty, przeprowadził przegląd techniczny pojazdu, wreszcie dokonał jego skutecznej rejestracji na terytorium RP, nie napotykając przy tym jakichkolwiek przeszkód. Powód zakupił pojazd od osoby działającej na giełdzie samochodowej, którą znał z widzenia, gotów był ją wskazać Policji w toku postępowania przygotowawczego. Fakt, że osoba ta przedstawiła umowę podpisaną przez obywatela Niemiec nie jest przypadkiem nadzwyczajnym w praktyce zawierania umów sprzedaży pojazdów mechanicznych za pośrednictwem przedsiębiorców zajmujących się handlem używanymi samochodami. Powód nie miał żadnych podstaw, by uznać, że pojazd może nie być przedmiotem własności osoby wskazanej w umowie, mimo że po kradzieży pojazdu okazało się, że nie istniała osoba wskazana w umowie jako sprzedawca. W konsekwencji, powód nabył własność przedmiotowego pojazdu z chwilą objęcia go w posiadanie samoistne.

58. Nie znajduje w tym przypadku zastosowania art. 169 §2 k.c., albowiem brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, ażeby pojazd ten stanowił rzecz zgubioną, skradzioną lub w inny sposób utraconą. W toku niniejszego postępowania nie przedstawiono żadnego dowodu na tę okoliczność. Jednocześnie, ustalenie takiego faktu nie mogłoby nastąpić na zasadzie domniemania faktycznego, gdyż wniosek domniemania, że pojazd był rzeczą zgubioną, skradzioną lub w inny sposób utraconą można byłoby przyjąć wyłącznie wówczas, gdyby ustalone fakty wykluczały możliwość zajścia innego przeciwnego zdarzenia. W niniejszym przypadku nie można natomiast wykluczyć, że pojazd był legalnego pochodzenia, lecz doszło w nim do zmiany VIN na wskazany w polisie. W konsekwencji, Sąd nie mógł przyjąć domniemania faktycznego, że pojazd należący do powoda był objęty zakresem zastosowania art. 169 §2 k.c. W rezultacie należało uznać, że w dacie kradzieży powód był właścicielem przedmiotowego pojazdu.

(błąd pozwanej przy zawarciu umowy ubezpieczenia)

59. Kolejną kwestią wymagającą rozstrzygnięcia była skuteczność uchylenia się pozwanej od skutków prawnych złożonego oświadczenia woli. Ubezpieczyciel powołał się bowiem na błąd, wskazując, że gdyby miał świadomość, że pojazd powoda ma przeбитą VIN, to nie zawarłby z powodem umowy ubezpieczenia autocasco.

60. Zgodnie z art. 88 §1 k.c. w razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć; ograniczenie to nie dotyczy czynności prawnej nieodpłatnej. W myśl natomiast art. 88 § 2 k.c. można powoływać się tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści (błąd istotny). Stosownie zaś do art. 88 § 1 i 2 k.c. uchylenie się od skutków prawnych

oświadczenia woli, które zostało złożone innej osobie pod wpływem błędu następuje przez oświadczenie złożone tej osobie na piśmie. Uprawnienie do uchylenia się wygasa w razie błędu - z upływem roku od jego wykrycia.

61. Błąd stanowi rozbieżność między rzeczywistością a jej odzwierciedleniem w świadomości osoby składającej oświadczenie woli.

62. Jak wskazuje się w doktrynie okoliczności istotne dla wykazania błędu umożliwiającego uchylenie się od treści złożonego pod jego wpływem oświadczenia woli podlegają ogólnej regule z art. 6 k.c. Oznacza to, że osoba, która wywodzi skutki prawne z faktu wzruszenia, obciążona jest ciężarem udowodnienia przesłanek jego skuteczności. Może to zarazem czynić, używając wszystkich dostępnych źródeł dowodowych (por. M. Gutowski (red.), Kodeks cywilny. Tom I. Komentarz do art. 1–352, Warszawa 2022).

63. W niniejszej sprawie strona pozwana nie zdołała jednak wykazać, że jej oświadczenie w przedmiocie zawarcia umowy ubezpieczenia AC zostało złożone pod wpływem błędu co do właściwości przedmiotu ubezpieczenia.

64. Przede wszystkim należy zauważyć, że zawierając umowę strony były zgodne co do przedmiotu umowy tj. uznawały, że był nim pojazd przedstawiony do ubezpieczenia agentowi działającemu za pozwaną. Pozwana jest profesjonalistą, miała możliwość weryfikacji informacji przedstawionych przez powoda co do samochodu, który w Polsce przebył wszystkie badania techniczne i nie napotkał żadnych przeszkód przy rejestracji na terytorium RP. Pozwana miała pełną możliwość zweryfikowania pojazdu, jego wartości, historii. Jednak, nawet w przypadku przyjęcia, że pozwana działała pod wpływem błędu, to nie został on wywołany przez powoda, co wyłącza dopuszczalność wzruszenia czynności prawnej dokonanej na skutek wadliwego oświadczenia woli.

65. Tym samym należało uznać, że zaistniały wszelkie okoliczności aktualizujące obowiązek świadczenia po stronie pozwanego ubezpieczyciela na podstawie wiążącej strony umowy ubezpieczenia.

(wysokość odszkodowania)

66. Należy zauważyć, że strony zawarły umowę ubezpieczenia mienia, tj. pojazdu, tzw. autocasco w wariancie pakiet+ stanowiącą kontynuację uprzednio zawartej umowy. Umowa wiązała strony od 14 maja 2020 r. do 13 maja 2021 r. Suma ubezpieczenia opiewała na kwotę 71.000 zł (w OWU wskazano, że suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości pojazdu w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia). Ubezpieczenie autocasco obejmowało m.in. szkody polegające na utracie pojazdu. W umowie nie zastrzeżono opcji stałej sumy ubezpieczenia (§4 pkt 89 in fine OWU), stąd wysokość należnego odszkodowania nie była równa sumie ubezpieczenia. W związku z powyższym wysokość odszkodowania należało ustalić – zgodnie z § 25 OWU stanowiącym, że w razie kradzieży pojazdu InterRisk określa odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu w dniu kradzieży z uwzględnieniem warunków umowy ubezpieczenia. Wartość tę Sąd ustalił na podstawie dowodu z opinii biegłego sądowego, który wskazał, że w dniu kradzieży kształtowała się ona na poziomie 56.800 zł.

67. Mając zatem na względzie powyższe okoliczności, na podstawie art. 805 § 1 i 2 k.c., Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 56800 zł. Nadto, na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. Sąd zasądził od ww. kwoty odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 5 marca 2021 roku. Zważyć należy, iż zgodnie z OWU wypłata odszkodowania powinna nastąpić do rąk ubezpieczonego (§98 ust. 1), którym jest właściciel pojazdu (§4 pkt 77 pkt a OWU) w terminie 30 dni od daty zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym (§98 ust. 3 OWU). W tym stanie rzeczy niewątpliwie we wskazanej w pozwie dacie roszczenie było już wymagalne.

68. Ze względów wskazanych w pkt 66. Sąd na podstawie art. 805 §1 i 2 k.c. stosowanych a contrario oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

VI.

(koszty procesu)

69. O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 100 k.p.c. i rozliczył je stosunkowo. Sąd uznał, że powód wygrał niniejszy spór w 80 %, zaś pozwany w 20 % i w takim stosunku stronom należy się zwrot kosztów procesu od przeciwnika.

70. Na poniesione przez powoda koszty składały się: opłata za czynności zawodowego pełnomocnika będącego radcą prawnym w stawce minimalnej obliczonej od wskazanej w pozwie wartości przedmiotu sporu (5.400 zł), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł), opłata od pozwu (1000 zł) – łącznie kwota 6.417 zł, z czego zgodnie ze wskazanym powyżej stosunkiem należy się powodowi zwrot kwoty 5.133,60 zł. Pozwany ubezpieczyciel poniósł natomiast koszty zastępstwa procesowego w kwocie 5.417 zł, a także zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego w kwocie 1.500 zł, a zatem w łącznej kwocie 6.917 zł, z czego przysługuje mu zwrot kwoty 1.683,40 zł.

71. Wobec tego po skompensowaniu kosztów, Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 3.450,20 zł. Nadto, na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c. Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

72. Nadto, na podstawie art. 83 ust. 2, art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 100 k.p.c. Sąd nakazał pobrać od pozwanej – w zakresie w jakim uległ w niniejszym sporze – na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 2.040 zł tytułem części opłaty od pozwu, od której uiszczenia powód był zwolniony, a także kwotę 6,98 zł tytułem wydatków wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa. Całość opłaty wynosiła 2.550 zł, zaś wydatki podlegające rozliczeniu - 8,72 zł.